

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 39/2011-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť I. H., toho času vo väzbe, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 5 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Tos 91/2010 z 19. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. novembra 2010 doručená sťažnosť I. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 5 a čl. 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tos 91/2010 z 19. októbra 2010.

Sťažovateľ uviedol, že krajský súd mu namietaným uznesením predĺžil jeho väzbu do 28. februára 2011 podľa § 76a zákona č. 501/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) v znení účinnom od 20. marca 2009 napriek tomu, že ten istý krajský súd ešte 11. mája 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tos 26/2010 ustanovil, že stanovená lehota väzby mu uplynie 28. októbra 2010 [pričom súčasne zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) z 26. apríla 2010, ktorým mu bola predĺžená väzba do 5. decembra 2010]. Krajský súd teda porušil „*zákaz retroaktivity podľa čl. 50 ods. 6 Ústavy SR, pretože v čase zmeny zákona sa sťažovateľ „už vyše rok a pol nachádzal vo výkone väzby (06. 09. 2007) a teda novelizované znenie zákona sa na mňa použiť nemalo.*“

Ďalej v sťažnosti uvádza: „*Tým, že KS BA zamietol moju sťažnosť, tak zároveň vydal uznesenie kde uviedol, že moja väzba predĺžená podľa novelizovaného ustanovenia § 76a Tr. por. sa bude deliť z celkových 60 mesiacov na 30 mesiacov na prípravné konanie a 30 mesiacov na konanie pred súdom, a keďže 30 mesiacov súdnej väzby mi malo uplynúť dňa 28. októbra 2010, tak sa malo stať ale nestalo, a to preto, lebo OS BA 1 na hlavnom pojednávaní dňa 7. 10 2010 vedenom pod sp. zn. 5 T 50/08 nerešpektoval uznesenie KS zo dňa 11. 05. 2010 a opätovne mi nezákonne predĺžil lehotu trvania väzby a to do 18. 02. 2011, čím bol opäť porušené právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 50 ods. 6 Ústavy SR.*“

Krajský súd následne jeho sťažnosť proti uzneseniu prvostupňového súdu zo 7. októbra 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos 91/2010 zamietol. Sťažovateľ sa na základe uvedeného tiež domnieva, že bolo porušené aj jeho základné právo a sloboda podľa čl. 17 ods. 5 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy.

Súčasťou sťažnosti bola aj žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťoval, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej príčinnej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním, rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu verejnej moci do takého práva alebo slobody na strane druhej. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 56/03).

Podľa čl. 50 ods. 6 ústavy trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Sťažovateľ vidí porušenie svojich základných práv v tom, že všeobecné súdy nesprávne aplikovali ustanovenie § 76a Trestného poriadku na jeho prípad (porušili „*zákaz retroaktivity*“), a podľa neho, resp. podľa rozhodnutia krajského súdu sp. zn. 3 Tos 26/2010 z 11. mája 2010 mu mala zákonná lehota väzby uplynúť ešte 28. októbra 2010, keď mal byť prepustený aj na slobodu.

Keďže ústavný súd nemal k dispozícii všetky rozhodnutia týkajúce sa danej veci, pred predbežným prerokovaním sťažnosti si vyžiadal vyjadrenie krajského súdu k sťažnosti a zberný spis sp. zn. 4 Tos/91/2010, z ktorého zistil tieto skutočnosti:

Krajský súd uznesením sp. zn. 3 Tos 26/2010 z 11. mája 2010 zrušil pre procesné pochybenia uznesenie okresného súdu sp. zn. 5 T 50/08 z 26. apríla 2010, ktorým tento súd podľa § 76a Trestného poriadku (v znení platnom od 20. marca 2009) z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) okrem iného predĺžil sťažovateľovi lehotu trvania väzby až do 5. decembra 2010.

Z tohto uznesenia vyplýva, že obžaloba na sťažovateľa bola podaná 28. apríla 2008 a *„polovica zo 60 mesiacov pre súdnu väzbu tak uplynie dňa 28. 10. 2010. Pochybil okresný súd, keď pri výpočte súdnej väzby vychádzal z dátumu, v ktorom obžalobu predbežne prejednal, t. j. zo dňa 05. 06. 2008 a kedy rozhodol o ponechaní obžalovaného vo väzbe. Nesprávne potom predĺžil lehotu trvania väzby o 6 mesiacov, t. j. do 05. 12. 2010. Tento nedostatok napravil krajský súd a po zrušení napadnutého rozhodnutia sám rozhodol o predĺžení lehoty trvania väzby a to do 28. 10. 2010...“*.

Následne okresný súd na hlavnom pojednávaní 7. októbra 2010 rozhodol uznesením sp. zn. 5 T 50/08 o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa o 5 mesiacov, t. j. do 28. februára 2011, ktoré krajský súd na základe sťažnosti sťažovateľa potvrdil uznesením sp. zn. 4 Tos 91/2010 z 19. októbra 2010.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom namietaného uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že z obsahu odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu, preto námietku porušenia sťažovateľových práv uznesením krajského súdu posúdil ako zjavne neopodstatnenú.

Trvanie väzby je upravené v § 76 až § 79 Trestného poriadku, pričom celková lehota väzby je upravená v § 76 ods. 6 Trestného poriadku. S účinnosťou od 20. marca 2009 bol zákonom č. 97/2009 Z. z. do Trestného poriadku doplnený § 76a, podľa ktorého ak sa vedie trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody na 25 rokov alebo trest odňatia slobody na doživotie, ktoré nebolo možné pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov skončiť do uplynutia celkovej lehoty väzby v trestnom konaní a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania, môže súd rozhodnúť o predĺžení celkovej lehoty väzby v trestnom konaní na nevyhnutnú dobu, a to aj opakovane. Celková lehota väzby v trestnom konaní spolu s jej predĺžením podľa predchádzajúcej vety však nesmie presiahnuť 60 mesiacov.

Podľa prechodného ustanovenia k § 76a Trestného poriadku (§ 567e Trestného poriadku) sa § 76a použije aj na lehotu väzby, ktorá začala plynúť pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona č. 97/2009 Z. z. (t. j. pred 20. marcom 2009), vrátane lehoty väzby v konaní pred súdom podľa § 78 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom do 31. januára 2009, nepoužije sa však v prípade, ak by sa mala predĺžiť lehota väzby v prípravnom konaní.

V danom prípade podľa názoru ústavného súdu krajský súd na strane 3 namietaného uznesenia vysvetlil sťažovateľovi, že pri maximálnych lehotách väzby sa ustanovilo v Trestnom poriadku nové pravidlo, podľa ktorého *„maximálna lehota väzby pred súdom je taká, aká zostane z celkovej dĺžky väzobnej lehoty uvedenej v § 76a. Ak teda nie je vyčerpaná lehota väzby v prípravnom konaní, o nevyčerpaný zvyšok sa navyšuje lehota väzby v súdnom konaní“*.

Z veci vyplýva, že sťažovateľ bol vzatý do väzby 6. septembra 2007 podľa Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 709/07 z 10. septembra 2007 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 79/07 zo 4. októbra 2007. Obžaloba bola na sťažovateľa podaná na okresnom súde ešte v apríli 2008.

Maximálna dĺžka trvania väzby u sťažovateľa môže byť podľa § 76a Trestného poriadku s poukazom na právnu kvalifikáciu jeho konania ako obzvlášť závažný zločin 60 mesiacov od jeho zadržania, preto ústavný súd vychádzajúc z opísaného skutkového stavu nevidí žiadny dôvod na to, že v jeho prípade došlo k prekročeniu tejto lehoty a tým k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy. Celková prípustná dĺžka väzobnej lehoty bola teda v jeho prípade dodržaná.

Krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tos/91/2010 podľa názoru ústavného súdu postupoval už správne a zákonne pri rozhodovaní o predĺžení lehoty väzby sťažovateľa podľa právnej normy (§ 76a Trestného poriadku), ktorá bola platná a účinná v čase jeho rozhodovania a ktorá sa v zmysle prechodného § 567e Trestného poriadku použije aj na lehotu súdnej väzby, ktorá začala plynúť pred nadobudnutím účinnosti novely, ktorou bolo doplnené uvedené ustanovenie, a napravil pochybenie v odôvodnení svojho rozhodnutia z 11. mája 2010, o ktoré opiera svoj názor aj sťažovateľ.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd považuje závery krajského súdu z hľadiska námietok, ktoré sú podstatou sťažnosti, za súladné s právnym stavom platným a účinným v čase rozhodovania krajského súdu, a teda aj z ústavného hľadiska za akceptovateľné.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (obdobne napr. IV. ÚS 4/2010).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie ústavného súdu o žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu bolo už bez právneho významu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2011